

ZDA

Osnovni podatki

Uradno ime: *United States of America*, Združene države Amerike

Glavno mesto: Washington

Uradni jezik: uradno ZDA nimajo uradnega jezika, vendar se kot uradni jezik uporablja angleščina

Oblika vladavine: predsedniška zvezna republika

Površina (km²): 9.631.420

Število prebivalcev: 298.444.215 (oc. 2006)

preberi

Bela hiša

Lega v Severni Ameriki

ZDA obsegajo južno polovico Severne Amerike, Aljasko in Havajsko otočje.

Na severu ZDA mejijo na Kanado, na vzhodu na Atlantski ocean in na zahodu na Tih ocean.

Na vzhodnem delu južne meje mejijo na Mehiški zaliv, na zahodnem delu južne meje pa na Mehiko, najsevernejšo državo Srednje Amerike.

Prebivalstvo - rasna sestava

zapis

- ZDA so rasno zelo raznolika država. Veliko večino predstavljajo **potomci belih priseljencev iz Evrope**. Največjo manjšino belega prebivalstva predstavljajo **hispanoameričani**, priseljenci iz Srednje in Južne Amerike.
- Drugo veliko manjšino predstavljajo **afroameričani**, ki so večinoma potomci sužnjev, največ jih živi na jugovzhodu ZDA. Tretjo veliko manjšino predstavljajo **priseljenci azijskega porekla** in havajski domorodci.
- Avtohtonega prebivalstva (**ameriški Indijanci** in **Inuiti**) je le 0,9%, od česar jih dobra tretjina živi v rezervatih.

Amerikanizacija – kaj pomeni preberi

- ZDA slovijo kot »talilni lonec« (*melting pot*) narodov, kar pomeni, da so priseljenci kmalu po prihodu v ZDA sprejeli navade, vrednote in jezik, ki prevladujejo v novi domovini, in postali Američani. Najmočnejše so ameriško družbo zaznamovali Angleži z jezikom, kulturo in idejo o svobodi posameznika. Iz množice številnih narodov, je tako postopoma nastal nov narod, ki pa je kulturno zelo raznolik. Američani bolj kot pripadnost svojemu narodu prednikov poudarjajo pripadnost državi.
-

Gospodarstvo

zapis

- Osnova gospodarstva ZDA so ogromne zaloge rudnih bogastev in velike površine primerne za kmetijstvo. Veliko potrebnega blaga proizvedejo sami.

Kmetijstvo

Zapis kar je podčrtano

- Pred prihodom Evropejcev se je indijansko prebivalstvo večinoma preživljalo z lovom, le nekateri pa so požigali gozdove, da so širili pašne površine za bizone.
- Današnji način kmetovanja imenujemo intenzivno kmetijstvo. Za ameriško kmetijstvo je značilna tržna usmerjenost in strojna obdelava.
- Kmetijstvo ZDA je v veliki meri določalo podnebje. Vzhodno od 100. poldnevnika (»dead line«), kjer pade več kot 500 mm dežja, se je razvilo predvsem poljedelstvo in intenzivna živinoreja. Zahodno od omenjenega poldnevnika, kjer je podnebje sušnejše, pa se je razvila predvsem ekstenzivna oz. pašna živinoreja. Izjema so le skrajne zahodne obale, kjer je padavin več in je mogoče poljedelstvo.

V kmetijstvu so značilni pasovi določenih kmetijskih kultur: preberi

- pas mlečne živinoreje ob jezerih
 - pas koruze, pšenice, živine za zakol – južno od Velikih jezer, Osrednje nižavje
 - pas bombaža – ves topli in vlažni južni del nižavja
 - pas južnega sadja, riža, sladkornega trsa – obale Mehškega zaliva, Floride
 - pašna živinoreja – gorati zahod
 - gozdovi in travniki – pacifiška obala
-

Rudarstvo

- Eden glavnih razlogov, da so ZDA gospodarsko najmočnejša država na svetu, je tudi obilica različnih rudnih bogastev: železove rude in črnega premoga, nafte in kovinske rude.

zapis

Energetika

- Za proizvodnjo električne energije je kot vir energije še vedno najpomembnejši kvalitetni apalaški črni premog, sledijo uran in zemeljski plin in vodna energija.

zapis

Industrija

- Prva industrijska središča v ZDA so nastala na vzhodu, ob Atlantskem oceanu. Industrija se je razvijala na osnovi nahajališč črnega premoga in železove rude. Industrija se je preko Apalačev postopoma razširila še na območje ob Velikih jezerih, kjer je prav tako veliko črnega premoga in železove rude, pomembna je tudi prometna lega.
- Omenjena rudna bogastva so omogočila razvoj težke industrije, na osnovi katere se je razvijala strojna in ladjedelniška industrija ter industrija motornih in železniških vozil in kmetijskih strojev.
- Po prvi in še posebej po drugi svetovni vojni se je začela pospešeno razvijati petrokemična, elektrotehnična, elektronska, računalniška in letalska industrija ter industrija umetnih mas.

Promet

- ZDA imajo visoko razvit promet.

zapis